Dinleme Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dinleme Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19955

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dinleme Kayg?s? Ölçe?i (DKÖ), ortaokul ö?rencileri özelinde dinleme becerilerine yönelik hissedilen kayg? düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, 2013 y?l?nda Deniz Melanl?o?lu taraf?ndan geli?tirme çal??malar? tamamlanarak alanyaz?na sunulmu?tur. Ölçek, toplamda 37 maddeden ve 5 alt boyuttan olu?maktad?r. DKÖ, ö?rencilerin dinleme eylemini de?erlendirmelerini, dinleme sürecini izlemelerini, dinlemedeki bireysel farkl?l?klar? alg?lamalar?n?, dinleme sonras?na odaklanmalar?n? ve dinleme engellerini nas?l deneyimlediklerini belirlemeyi amaçlayan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçe?in yüksek derecede güvenirlik ve kapsam geçerlik kan?tlar? sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Dinleme Kayg?s?, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Ortaokul Ö?rencileri, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Deniz Melanl?o?lu.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, ortaokul kademesindeki ö?rencilerin dinleme eylemi s?ras?nda veya bu eyleme yönelik olarak hissettikleri kayg? düzeylerini ve bu kayg?n?n farkl? boyutlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek standart bir araç sunmakt?r.

Dinleme becerisi, dil e?itiminin temel ta?lar?ndan biri olmas?na ra?men, bu beceriye yönelik duygusal engellerin (kayg? gibi) tespiti önemlidir. Ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n ö?rencilerin dinleme yeteneklerini engelleyen psikolojik faktörleri tan?mlamas?na ve bu yönde müdahaleler geli?tirmesine yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Dinleme Kayg?s? Ölçe?i, dinleme becerisi ba?lam?nda ya?anan kayg?y? çok boyutlu bir psikolojik yap? olarak ele almaktad?r. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in, dinleme kayg?s?n?n farkl? tezahürlerini yans?tan be? temel alt boyuta ayr?ld??? belirlenmi?tir. Bu alt boyutlar, ö?rencilerin dinleme eylemine yakla??mlar?ndaki bili?sel ve duygusal tepkilerini kapsamaktad?r.

Ölçek, toplam 37 madde ile dinleme eyleminin öncesini, sürecini ve sonras?n? içeren geni? bir yelpazede kayg? belirtilerini yakalamay? hedeflemektedir. Bu yap?sal model, yaln?zca genel kayg? düzeyini de?il, ayn? zamanda kayg?n?n hangi spesifik dinleme bile?enlerinden kaynakland???n? da ortaya koymaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, ölçme arac?n?n amaçlanan de?i?keni ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Çal??mada özellikle kapsam (içerik) geçerli?ine odaklan?lm??t?r.

?çerik geçerli?ini sa?lamak amac?yla ilk a?amada haz?rlanan 45 maddelik taslak, alan?nda uzman alt? akademisyen taraf?ndan incelenmi?tir. Bu uzmanlardan be?i Türkçe E?itimi, biri ise Ölçme ve De?erlendirme alan?nda görev yapmaktad?r. Uzmanlar, maddelerin dinleme kayg?s?n? temsil edip etmedi?i, biçimsel uygunlu?u ve anlat?m özelliklerinin yanl?? anlamalara yol aç?p açmad??? yönlerinden de?erlendirmelerde bulunmu?lard?r. Uzman görü?leri do?rultusunda gerekli düzeltmeler yap?lm?? ve içerik ile biçim aç?s?ndan uygun bulunmayan 5 madde ç?kar?larak 40 maddelik taslak ölçek ön deneme a?amas?na haz?r hale getirilmi?tir. Bu süreç, ölçme arac?n?n kapsam geçerli?inin sa?land???na dair güçlü bir kan?t sunmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ölçmek amac?yla iç tutarl?l?k analizi yap?lm?? ve bu analizde Cronbach Alfa güvenirlik katsay?s? hesaplanm??t?r. Bu katsay?, maddelere ait puanlar?n toplam test puanlar?yla ne derece tutarl? oldu?unu gösteren yayg?n bir ölçüttür.

Yap?lan güvenirlik analizi sonucunda, ölçe?in tamam? için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?s? 0,927 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in yüksek derecede güvenilir oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca ölçe?in alt boyutlar?na ait iç tutarl?l?k katsay?lar? da yüksek bulunmu?tur: Birinci faktör için 0,810; ikinci faktör için 0,836; üçüncü faktör için 0,786; dördüncü faktör için 0,699 ve be?inci faktör için 0,686. Bu bulgular, hem genel ölçe?in hem de alt boyutlar?n?n ölçmek istedi?i yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Dinleme Kayg?s? Ölçe?i (DKÖ), yap? geçerli?inin bir parças? olarak faktör analizine tabi tutulmu?tur (kaynak içerikte dolayl? olarak alt boyutlar?n belirlenmesiyle belirtilmi?tir). Nihai ölçek, dinleme kayg?s?n?n be? farkl? boyutunu temsil eden 37 maddeden olu?maktad?r.

Bu be? faktörlü yap?, dinleme kayg?s?n?n homojen bir durumdan ziyade, dinleme eyleminin farkl? a?amalar?na ve türlerine ba?l? olarak ortaya ç?kan karma??k bir fenomen oldu?unu göstermektedir. Belirlenen alt boyutlar ve madde say?lar? ?unlard?r:

Dinlemeyi de?erlendirme (7 madde)
Dinleme sürecini izleme (10 madde)
Dinlemede bireysel farkl?l?klar (9 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dinleme sonras?na odaklanma (5 madde)
Dinleme engelleri (6 madde)

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i

Format: Yaz?l? Ölçek

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaokul Ö?rencileri

Ya? Grubu: Ortaokul (Yakla??k 10-14 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Dinleme becerisi e?itimine aktif olarak devam eden ortaokul ö?rencileri.

Test Metodolojisi: ?fadeler, "Bana hiç uygun de?il" (1) ile "Bana tamamen uygun" (5) aras?nda de?i?en 5'li Likert format?nda derecelendirilmi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2013 y?l?nda Deniz Melanl?o?lu taraf?ndan yay?mlanan akademik çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Deniz Melanl?o?lu ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Sorumlu Yazar ?leti?im: denizmelanlioglu@hotmail.com

Ölçe?in orijinal makalesi Dergipark üzerinden eri?ime aç?kt?r.

Kaynaklar

Melanl?o?lu, D. (2013). Ortaokul Ö?rencileri için Dinleme Kayg?s? Ölçe?inin Geçerlik ve Güvenirlik Çal??mas?. *Ad?yaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *6*(11), 851-876.

Akgül, A. ve Çevik, O. (2003). *?statistiksel Analiz Teknikleri*. Ankara: Emek Ofset.

Büyüköztürk, ?. (2004). *Sosyal Bilimler ?çin Veri Analizi El Kitab?*. Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Büyüköztürk, ?., K?l?ç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, ?. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Ara?t?rma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k.

Karasar, N. (2002). *Bilimsel Ara?t?rma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yay?n Da??t?m.

Tyler, L. E. (1971). *Tests and Measurements*. Prentice-Hall.

Dinleme Kayg?s? Ölçe?i (DKÖ) çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: dinleme-kaygisi-olcegi-toad.pdf

Dinleme Kayg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek, 5 Alt Boyut ve 37 Maddeden olu?maktad?r:

Dinlemeyi de?erlendirme (7 m)
Dinleme sürecini izleme (10 m)
Dinlemede bireysel farkl?l?klar (9 m)
Dinleme sonras?na odaklanma (5 m)
Dinleme engelleri (6 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM